

Opin

1811

P. 1477.

Hannelius, S.

Jesuxen Nimeen!

Christillisen meidän Mutuudemma Opin

Perustukset

Lyhykäisissä Kysymyksissä ja Vastauksissa,
nijn kuin ne, erinomattain Rippi Lapsil-
le, sitte kuin he Catechismuksensa Opin
auttavasti ulkoa ja sisäldä lusia taita-
wat, ensimmäisen valmistuksen alla Her-
ran kirkkiast källille Ehtolliselle, Lukka-
reilda ensin, ja sen jälkeen Pappiudelda,
Laitaan edespidettä ja pandaa.

Jotka yhteenkoottuina on ulosanbanut

S. S.

Sal. Hannelius.

WASA, 1780.

Prändätyy Georg Wilhelm Londicerildä.
Kuningall. Privik. Kirjanprändäjälldä.

328701812
2158.V.160

Imprimatur

In fidem Protocolli
Niclas Sjelt.

Sac. Theol. Ab. Notarius

1. Mos. Kirj. 18: 19:

Minä, Serra, tunnen hänen,
Abrahamin, että hän kasse lap-
siansa ja huonettansa hänen jäl-
kensä Serran tietä pitämään, ja
tekemään hurstautta ja oikeutta.

Marc. 10: 14.

Sallikat lasten tulla minun
tyköni, ja älkät kieltäkö heitä:
sillä senkaltaisten on Jumalan
waldakunda.

Psalm. 119: 9.

Kuinga nuorukainen tiensä
puhdistais? Kosta hän itsensä
käyttä sinun sanas jälkeen.

1. Kysymys: Ongos täällä mailmalla koskana alua ollut?

Wastaus: On totisesti.

2. Kys. Kukas siis alusa tämän mailman tekijä oli, joka sille andoi hänen olendonsa?

Wastaus: Jumala.

3. Kys. Mikä Jumala on?

Wastaus: Jumala on Hengi, joka olendonsa ja kaikkein omaisuttensa puolesta on yli kaiken ymmärryksen ja käsityksen, ääretön ja piiretön.

4. Kys. Mikä Hengi on?

Wastaus: Hyi olento, jolla ei ole lihaa, luita eikä ruumista.

5. Kys. Mikä ovat Jumalan omaisuudet?

Wastaus: Jiantaikkisuus, kaikkivaltaisuus, kaikki paikois läsnäolevaisuus, kaikkitietämyisyys, wanhurskaus, totuus, armo, rakkaus, laupius ja niin edespäin.

6. Kys. Eikös Jumalalla ole mitään ruumillista, niin kuin: silmiä, korvia, sydäntä, ja niin edespäin: ainakin siinä Pyhässä Raamatussa niissä puhutan, ja ne Jumalalle omistat?

Wast.

Wast. Ei ole: wan kossa ne raamatusa Jumalalle omistetan, niin niiden kansa ymmärretän Jumalan omaisuudet: niin kuin esimerkiksi: Jumalan sydämmen kansa ymmärretän Jumalan rakkaus ja laupius: silmäin ja korvain kansa hänen kaikispaihois läsnäolevaisuudensa, ja kaikkitietäwäisyhdensä: kädent eli kätten kansa ymmärretän Jumalan woima ja kaikkivaldiaisuus.

7. Kys. Ongos Jumalata muuta, kuin yksi ainoa?

Wast. Ei muuta, wan yksi ainoa.

8. Kys. Kuinga monda on personaa Jumaluudesta?

Wast. Kolme.

9. Kys. Mitkä ne ovat?

Wast. Isä, Poika ja Pyhä Hengi.

10. Kys. Ongos näiden Personain waiheella mitänä eroitusta, jolla ne toisestansa eroitetan?

Wast. Ei mitänä olennollista eroitusta, wan ainoastansa personallinen eroitus.

11. Kys. Millä personallisella omaisuudella ja tundomerkillä Isän persona eroitetan Poikain ja Pyhän Hengen personasta?

Wast. Tjankaitkisen synnyttämisen omaisuudella ja tundomerkillä: että hän synnyttä.

12. Kys. Millä Pojan persona Isän ja Pyhän Hengen personassa?

Wast. Ijanlaittisen syndymisen omaisuudella ja tundomerkillä: että hän syntyi Isästä.

13. Kys. Millä Pyhän Hengen persona Isän ja Pojan personassa?

Wast. Ijanlaittisen uloskõymisen omaisuudella ja tundomerkillä: että hän uloskõy Isästä ja Pojasta.

14. Kys. Mitkäs ovat tämän kolmeyhteisen Jumalan pää-hywät työt?

Wast. 1. Luominen, joka omistetaan Isälle. 2. Luustus, joka omistetaan Pojalle. 3. Pyhittäminen, joka omistetaan Pyhälle Hengelle.

15. Kys. Mistä tässä on waari ottaminen?

Wast. Että nämät kolme kolmeyhteisen Jumalan pää-hywät työt kaikille kolmelle personalle tygõ tulewat, kuitengin oikian Jumaluuden järjestyksen jälken.

16. Kys. Mitkäs ovat nyt liikemillidä waarintain Isän Jumalan pää-hywät työt?

Wast. 1. Luominen. 2. Niõs - ja woimas - pitäminen. 3. Edeestatõmus ja murhenpito. 4. Suojelus ja warielus ja 5. Että hän on andanut ulospoitonsa maailman Wapastajari.

17. Kys

17. Kys. Mistä syystä hän sen tehnyt on?

Wast. Paitti ja ilman meidän ansio-
tamme, omasta sulasta armostansa, ja
Isällisestä hyvydestänsä.

18. Kys. Mitkäs ovat meidän velvollisaukumma
kaiken tämän edestä?

Wast. Meidän tulee kaiken sen edestä
händä kiihtä, ylistää, kunnioittaa, kuul-
la ja palwella.

19. Kys. Kossa tämä maailma luotu on?

Wast. Illusa.

20. Kys. Mitä Jumala alusa luonut on?

Wast. Taiwaan ja maan ja mitkä
niissä on.

21. Kys. Mistä hän ne kaikki luonut on?

Wast. Tyhjästä.

22. Kys. Millä tawalla luonut?

Wast. Kaikkivaldialla woimansa sa-
nalla: hän sanoi tulcon! ja se tapah-
dui niin.

23. Kys. Kuinga pitkän ajan isällä.

Wast. Kuudesa päiväsä.

24. Kys. Mitäs hän seitsemändenä päivänä
teki?

Wast. Hän lepäis, ja pihitti niin-
sillä seitsemännen päivän mielosa meille
Ohdeyi pösywäiseyi lepopäiwäri.

25. Kys. Kuinga moninaiset ovat ne luondolaps
palet, jotka Jumala luonut on?

Wast. Kahtalaiset, nimittäin: Näky-
mättömät ja näkyväiset.

26. Kys. Mitkä ne näkymättömät Jumalan luon-
dolapsalet ovat?

Wast. Engelit.

27. Kys. Milliset ovat Engelit?

Wast. Engelit ovat henget, hengeli-
siet olennot, joilla ei myöskään ole li-
haa, luita eikä ruumista.

28. Kys. Kuinga moninaiset ovat Engelit?

Wast. Kahtalaiset, nimittäin: hyvät
ja pahat.

29. Kys. Kukka ne pahat Engelit?

Wast. Jotka ei pitänet alkunsa, war-
hlonannoit kotonsa ja langeisit.

30. Kys. Miksi ne nimitetään?

Wast. Perkeleiksi, piruiksi ja saata-
niksi.

31. Kys. Mitä ne tekewät?

Wast. Häwäisewät Jumalata, ja
wiettelewät ihmisiä epäuskoon, epäily-
yksiin, kaikkinaisiin syndeihin ja niin wi-
doin helwetin kadotukseen.

32. Kys. Millä niistä waстан pitää seisottaman ja
sodittaman?

Wast. Hengen mielalla, Jumalan sa-
nalla,

nalla, uskon kilmellä, rukourella, paastolla ja waltwomisella hengellä.

33. Kys. Mitkä ne hyvät Engelit ovat?

Wast. Jotka ei langennet, wan pi. dit alkunsa ei ylönnandain kotoansa, ja jotka myös nyt niin kansa luodusa hywmydesänsä ja pyhyndesänsä ovat wahwistetut, ettei he enä langeta taida.

34. Kys. Mitä ne tekewät ja mikä niiden wirta on?

Wast. Kiittää, ylistää, kunnioittaa ja kuulla Jumalata ja tehdä kaikki. naita palvelusta ihmisille, erinomaitain niille, jotka autuuden perimän pita.

35. Kys. Kutta ne näkywäiset Jumalan luondokappalet' ovat?

Wast. Kaikki mitä ikänänsä näille silmille nähtäwätä ja näkywätä on taiwaisa ja maasa, joko ne ovat järjelliset eli järjettömät: oli niissä hengi, eli ei henge.

36. Kys. Kuka näissä näkywäisissä Jumalan luondokappaleissa se kallihin on?

Wast. Ihminen.

37. Kys. Minä päivänä Jumala loi ihmisen?

Wast. Sinä kuudendena ja wimmensinä luomisen päivänä, ja tosin kaikkeista luondokappaleistansa sixi wimmeseri.

38. Kys. Mistä Hän hänen loi?

Wast. Maasta ja mullasta.

39. Kys. Mikä sen ensimmäisen ihmisen nimi on?

Wast. Adam.

40. Kys. Olkos Adamilla waimoa?

Wast. Jumala loi hänelle waimon awuri; ja Adami andoi sille nimen Ewa.

41. Kys. Mistä Jumala loi Ewan?

Wast. Adamin kylkiluusta hänen maatesansa ja nukkuesansa.

42. Kys. Kuinga monda esaa on ihmisesä?

Wast. Kaksi: nimittäin; sielu ja ruumis.

43. Kys. Jos ruumis maasta luotu on, mistäs sielu saatu on?

Wast. Jumala puhalsi Adamin sielun elävän hengen.

44. Kys. Kuinga monda on sielusa päävoimaa?

Wast. Kaksi, nimittäin, ymmärrys ja tahto.

45. Kys. Kuinga moninaises tilas on ihminen meidän katseldawana?

Wast. Neljälläisesä tilasa.

46. Kys. Mitkä ovat ne neljä ihmisen tilaa?

Wast. 1. Wiattomuuden tila, ennen langemusta. 2. Synnin tila jälken langemisen.

gemisen. 3. Armon tila Christuksessa ja
4. Tila kuoleman jälkeen.

47. Kys. Mikäinen oli ihmisen viattomuuden tila?

Wast. Jumalan Luojansa kuvainen, muotoinen ja luondoinen.

48. Kys. Missä Jumalan kuva asui, ihmisen sielussa eli ruuussassa?

Wast. Molemmissa, erinomattain kuitengin sielussa.

49. Kys. Kummassa sielun päävoimassa Jumalan kuvan tila oli, ymmärryksessä eli tahdossa?

Wast. Molemmissa.

50. Kys. Mitä Jumalan kuvassa oli ihmisen ymmärryksiä?

Wast. Täydellinen Jumalan ja luondokappaiden tundeminen, joka oli walkeus ilman eryttäväistä pimeyttä.

51. Kys. Mitä Jumalan kuvassa oli ihmisen tahdossa?

Wast. Täydellinen pyhyys ja wanhurskaus.

52. Kys. Mitä Jumalan kuvassa ihmisen ruuussassa oli?

Wast. Kuolemattomuus.

53. Kys. Mitäs me ajattelemme ja sanomme ihmisen wallitsemisesta Luondokappaiden ylitse?

Wast. Se ei ollut niin paljo joku osa
sa,

sa, ettei enäämmin hyi funniassinen pääle
leseuramus Jumalan kuwasta.

54. Kys. Vieläkö tästä Jumalan kuwasta mitäs
nä ihmisesä säilytettynä ja tallella on?

Wast. Niin muodoin kuin luonnon
ja tunnon laki, joka on kirjoitettu kaik-
kein ihmisten sydämiin, ei ole joku
jäännös Jumalan kuwasta; niin ei si-
tä enä mitänä ole säilytettynä ja tallel-
la; wan se on kokonansa kadotettu:
Mutta armon kautta se kuitengin pitä
meisä jälleensä ylösrakettaman.

55. Kys. Minkä kautta Jumalan kuwa on ka-
dotettu?

Wast. Synnin walitettawan langemus-
sen kautta.

56. Kys. Mikäs on nyt se tsinen ihmisen tila?

Wast. Synnin tila jälken langemi-
sen.

57. Kys. Kukka ne olit, jotka syndiin langeisit?

Wast. Meidän esiwanhembamme A-
dam ja Ewa.

58. Kys. Kuka he syndiin langeisit?

Wast. Edenin yrtitarhasa paradisisä.

59. Kys. Millä tawalla langeisit?

Wast. He söit sen kieltyyn hywän ja
pahan tiedon puun hedelmästä.

60. Kys. Kuka heidän oli kieltänyt siitä syömästä?

Wast. Herra Jumala.

61. Kys.

61. Kys. Millä haastolla kieltänyt?

Wast. Kuoleman haastolla; että heidän piti, jos he sen teit, kuolemalla kuoleman.

62. Kys. Kuka heidän wietteläi niin tekemään?

Wast. Perkele, joka luonnollisen kärkeen kautta puhui.

63. Kys. Millä tavalla wietteläi?

Wast. Hän uskotti heidän siitä tulewan wiisaari tietämään hyvän ja pahaa niin kuin Jumala.

64. Kys. Kenengä heikä hän esite wietteläi?

Wast. Ewan, joka sitte saatti miehensä Ewamin tekemään samoin.

65. Kys. Milliseyi ihminen tuli tämän synnin langetuksen kautta?

Wast. Perkeleen kumaiseyi, muotoiseyi ja luondoiseyi.

66. Kys. Mitengä Perkele tämän kumansa isutti ihmisejä?

Wast. Sekä sieluun että ruumiiseen, sekä ymmärryseen että tahtoon.

67. Kys. Mitä perkele kumastansa isutti ihmisen ymmärryseen?

Wast. Pimeyden, sokeuden, tyhmyyden ja ymmärtämättömyden hengellisiä asioita.

68. Kys.

68. Kys. Mitä kувastansa ihmisen tahtoon?

Wast. Kaikkinaisen pahuuden ja wäp-
ryhden.

69. Kys. Mitä kувastansa ihmisen ruumiseen?

Wast. Kuoleman, kaikkinaisten ruu-
millisten puutruumusten, kipuin, tautetis
ja wiheldisyhtten kaussa.

70. Kys. Kuka on siis syv ja alku syndihin?

Wast. Ei millänä tavalla Jumala;
wan perkele, joka wietтели, ja itse ihmis-
nen, joka sallee hänensä wieteldä.

71. Kys. Mikä siis syndi on?

Wast. Se on wääröys, suurin kuin
olla taita.

72. Kys. Kuinka moniuainen on syndi?

Wast. Kahtalainen: nimittäin peri-
syndi ja tekosyndi.

73. Kys. Mikä perisyndi on?

Wast. Se peri-turmeldu paha luotto-
do, josa me synnyimme, osottawa hä-
nensä. 1. Taipuwaisuudesa siihen kaik-
keen kuin paha on ja 2. wastahakoi-
suudesa siihen kaikkeen kuin hyvä on.

74. Kys. Wingatähden se kutsutan perisyntiä?

Wast. Sentähden että se peritän.

75. Kys. Keneldä se peritän?

Wast. Adamilda polwi polwelda ja
suusta.

sugusta sukuhun, ja kutsutan niin ra-
 matusa vanhaksi ihmiseksi ja Aldamiyri
 76. Kys. Mikä tekoisyndi on?

Wast. Kaikki mitä ihminen aiaturkil-
 la, puheilla, käytyöillä ja töillä teke
 Jumalan tahtoa ja lakia vastaan.

77. Kys. Mikä Jumalan laki on?

Wast. Laki on Jumalan vanhurskaan
 ja angaran tahdon selitys, kuinga meis-
 dän ajaturilla, puheilla, käytyöillä ja töil-
 lä pitää käyttämän meittämmie sekä Jus-
 malatammie että lähimmäistämmie vas-
 stan.

78. Kys. Kuinga moninainen on tämä Jumalan
 laki?

Wast. Kahtalainen: 1. Luonnon laki
 2. Kirjoitettu laki.

79. Kys. Mikä luonnon laki on?

Wast. Se kaikkein ihmisten sydäms-
 mihiin ja omiin tundoihin istutettu indo,
 tieto ja tundo hyvästä ja pahasta kat-
 sannosa sekä Jumalan että muiden luon-
 dokappalden päälle, sulasta omasta pe-
 rään ajaturesta, ilman mitänä muuta
 ilmoitusta ja opetusta, saatu ja kässi-
 tetty.

80. Kys. Mikäs on opin samma luonnon laissa
 Jumalan puoleen?

Wast. Jumala on: jota kaikkein pi-
 tää

tä pelkämän ja palweleman, ja joka koston pahalla ja myyää hyvän hyvällä kaikille.

81. Kys. Mitä on opin summa luommon laisia muiden puoleen?

Wast. 1. Jota pahaa et sinä tahdo muiden sinulles tekemään, älä myös sinä sitä muille tee ja 2. Mitä hyvää sinä tahdot, että muut sinulle tekisit, niin tee myös sinä muille.

82. Kys. Mitä on se kirjoitettu Jumalan laki?

Wast. Se, jonka Herra Jumala muinen uskollisen palweliansa Moosoksen kautta kormesa Sinain vuorella, kahesten kiviiseen tauluun kirjoitettuna, antoi Israelin lapsille.

83. Kys. Kuinga monda käsyyä se laki sisältänsä pitä?

Wast. Kymmenen.

84. Kys. Kuinga se laki jaetaan?

Wast. Kahteen tauluun.

85. Kys. Kuinga monda käsyyä se edellinen taulu sisältänsä pitä?

Wast. Kolme.

86. Kys. Mitä ne meillä vaativat?

Wast. Rakkautta Jumalan tykö.

87. Kys. Kuinga monda käsyyä on sinä jälkimmäisessä taulussa?

Wast. Seitsemän.

88. Kys.

88. Kys. Mitä ne meidän vaatimat?

Wast. Rakkaudesta lähimmäisen tykö.

89. Kys. Kuka meidän lähimmäisemme on?

Wast. Kaikki ihmiset, muukalaiset vieraat ja vihollisetkin.

90. Kys. Mitä on opin summa siitä edellisestä Lain taulusta?

Wast. Rakasta sinun Herraa Jumalata, kaikista sinun sydämmestä, sielustas, mielestä ja woimastas.

91. Kys. Mitä on opin summa siitä jälkimmäisestä Lain taulusta?

Wast. Rakasta sinun lähimmäistäsi niin kuin sinua itsiäs.

92. Kys. Missä meidän pääasiallisesti joka käsky sanasa pitää waarinottaman?

Wast. 1. Kiellosta, mitä Jumala kieltä meidän tekemästä ja 2. Käskyä, mitä Jumala tahto meidän tekemään, eli: Mitä Hän meidän anto ja waati.

93. Kys. Mitä Jumala kieltä siinä ensimmäisessä käskyä?

Wast. Epäjumalan palveluksen joka on 1. julkinen ja 2. Salainen.

94. Kys. Mitä hän siinä käste mitä meidän anto ja waati?

Wast. Totista jumalisuutta, joka siinä seisoo, että me häntä 1. Olikaikein pelkämme 2. Olikaikein rakastamme ja
B 3. Hänent

3. Hänen ainoan päälle uskomme ja turvamme.

95. Kys. Mitä Jumala kieltä sinä toisessa lästysajanassa?

Wast. Hänen nimensä turhan lausumisen joka tapahtu 1. Kiwoilemisella 2. Wannonimisella 3. Noitumisella hänen nimensä kautta. 4. Walehtelemisellä Jumalan edessä ja 5. petollisella Jumalan palveluxella.

96. Kys. Mitä hän sinä läste, mitä meidän and ja waati?

Wast. Hänen nimensä kunniaspitämystä ja kunnioittamista, joka tapahtu, koska me sitä 1. kaikkisa hädisä auvemme huudamme 2. Kukoilemme 3. Kijtämme ja 4. Ylistämme.

97. Kys. Mitä Jumala kieltä sinä kolmannessa lästysä?

Wast. Sabbatin turmeluxen ja rikosten joka tapahtu 1. Jumalan sanan saarnan ylönsatsella 2. Toilla, askareilla ja matkustuyilla, jotka ovat meidän Jumalamme palveluxelle kirkosa ja kotona estennä. 3. Kaikella muullakin turhalla ja söndisellä menolla.

98. Kys. Mitä Jumala sinä meike läste, meidän and ja waati?

Wast. Sabbatin pyhittämistä, joka tapahtu, koska me 1. pidämme Jumalan

lan sanan pyhästä 2. hartaasti sitä luemme ja kuulemme ja 3. Mielellämme sitä opimme. Ja pyydämme niin lausein pyynnöin olla haluiset Jumalan sanan lusia, kuulia, tutkia ja tekiä.

99. Kys. Mitkös ovat nyt ne luwalliset ja kiitetävät työt, toimitukset ja edesottamiset Sabbatina?

Wast. 1. Kaikkinaiset Jumalisuuden harjoitukset. 2. Kaikkinaiset Christilliset rakkauden palvelukset ja 3. Kaikkinaiset häitä työt, jotka ei kärsi wiywytystä eli ylöshyökkäystä.

100. Kys. Mitä Jumala kieltä sijnä neljänestä käskystä?

Wast. Ylöskatseen ja tottelemattomuuden vanhembita ja niitä vastaan, jotka sen nimen ala tulewat.

101. Kys. Mitä hän sijnä käske, meidän ano ja waati?

Wast. Kunniaa ja kuuliaisutta vanhembita ja niitä muita kohtan, jotka vanhembain nimen ala tulewat, kaikissa kuin ei ole Jumalata ja Jumalan tahtoa vastaan.

102. Kys. Mikä tässä käskyllä omituinen lupaus on?

Wast. Pitkä ikä kaiken siunauksen ja menestyksen kanssa.

103. Kys. Mitä Jumala kieltä siinä wiibenneissä kääntöissä?

Wast. Tapon ja murhan, ei laillisista, wan laittoman, joka tapautu. 1. Wihallalla, wainolla ja kiiwaudella, 2. Ulkonaisilla sisuisilla ja liukkuuksilla menetyksillä ja kääntöyksillä. 3. Kielellä ja 4. Työllä, joka on taikka wakiwollainen täyden ehdon ja aikomuksen kansa, taikka tapaturmainen vastaan tahtoa ja aikomusta.

104. Kys. Mikä se suurin ja peljättäwin murha ja tappo on?

Wast. Se joka tapautu taikka oman taikka muiden sielun päälle.

105. Kys. Mitä hän siinä kääntöissä, mitkä meidän aino ja waati?

Wast. Armeliaisuutta, joka osotetaan Joska me lähimmäistämme kaikissa puutsumyksissa. 1. Autamme. 2. Holhomme. 3. Hengen waarasta ja häädystä hänen pelastamme.

106. Kys. Mitä Jumala kieltä kunnennessa kääntöissä?

Wast. Suorunden ja haureuden: ei hengeellisestä, joka on epäjumalan palwelu, kieltty ensimmäisessä kääntöissä, wan lihallisen, joka tapautu. 1. Miettailla ajatuksilla. 2. Niivoilla puheilla. 3. Häpiällisillä

piällisillä menetyillä ja 4. Suoruuden töillä.

107. Kys. Kuinga moninaiset ovat huoruudet töysä tehdyt ja tähtetyt?

Wast. 1. Salawuoteus 2. Yrinkeräinen huoruus. 3. Kayinkerrainen huoruus 4. Luonnottomat huoruudet; Semmoiset ovat sukurutsaus ja kaikki Sodomian ilkenDET.

108. Kys. Mitä näistä on maailmallisen lain jälken waarinotettawana?

Wast. Ne kayi edellistä käywät enämä män ja wähemmän ruumin rangastuksen ja sakon päälle; mutta ne kayi jälkimäistä käywät hengen päälle, ja ovat hengen rikoyet.

109. Kys. Mitä hän siinä käste, mitä meidän aino ja waati?

Wast. Puhtautta ja kunniallisuutta; aiaturisa, puheisa, käytörisä, kaikesa, kansa käymisessä ja menosa sekä sisällä, että ulkona awioskäskyn.

110. Kys. Mitä Jumala kieltä siinä seitsemännessä käskysä?

Wast. Warlauden, sekä julkisen että salaisen.

111. Kys. Mitä hän siinä käste, mitä meidän aino ja waati?

Wast. Rehellisyyttä kaikesa kaupasa,
B 3 nin

ntin myös työn teosa ja kassialasa pal-
kan ja mayon päälle.

112. Kys. Mitä Jumala kielteä siinä kahdeksanne-
sa käskysä?

Wast. Kaiken walhen ja wäärän to-
distusen edes eli ulkona oikeuden, oli
se 1. Leikki-eli. 2. Häntä-taikka. 3. Wa-
hingo eli wahingota tarkottawa wales
ja wäärä rodistus.

113. Kys. Mitä hän siinä käste, mitä meidän a-
no ja waati?

Wast. Totuutta, joka osotetan, koska
me lähimmäisestämme hywin 1. ajatte-
lemme 2. puhumme ja 3. Katkki hänen
asiansa parahin pöin käännämme, niin
paljo kuin se hywän omantunnon kan-
sa tapahtua taita.

114. Kys. Mitä Jumala kielteä siinä yhdeksännesä
käskysä?

Wast. Teko himon kaiken lähimmäi-
sen omaisuuden perään, josta ei henge
ole.

115. Kys. Mitä hän siinä käste, mitä meidän a-
no ja waati?

Wast. Tytywäisöittä ilman kaiketa pa-
hansuomuutta ja kareutta.

116. Kys. Mitä Jumala kielteä siinä kymmenen-
nesä käskysä?

Wast. Peri himon kaiken lähimmäi-
sen omaisuuden perään, josta hengi on.

117. Kys.

117. Kys. Mitä hän sijnä läste, mitä meidän a-
no ja waati?

Wast. Täydellistä puhtautta ja py-
hyttä kaikista peri synningin pahoista
haluista ja himoista.

118. Kys. Kuinga moninaisia kuuliaisuutta tämä
laki meidän waati?

Wast. Kahtalaista. 1. Ulkonaista e-
lämää. 2. Sisällistä sydämmen liiku-
tusta ja taipumusta.

119. Kuinga monella tavalla tämä Jumalan laki
rikotan?

Wast. 1. Katsannosa lain päälle, joi-
la owat kiellot ja käskyt, niin se rikos-
tan, 1. Tekemisellä. 2. Jättämällä.

2. Katsannosa ihmisten tilan päälle.
Jotka owat taikka vielä wihan, taikka
jo armontilasa; niin rikotan laki. 1.
Ehdolla tähden tahdon, suosion ja pää-
töyden kanssa. 2. Heikoudesta vastaan a-
jatusta, halua ja aikomusta.

3. Katsannosa wälikappalden päälle
joiden kautta laki rikoturi tule niin ri-
kotan laki. 1. Ujatuyilla. 2. Puheil-
la. 3. Käytöyillä ja 4. Edillä.

120. Kys. Onko yrinä tätä Jumalan lakia
täyttänyt?

Wast. Ei ainoakana ihminen, wan
ainoastansa Jumalan ja ihmisen Poika
Jesus yrinänsä.

121. Kys. Onko siis yrikänä ihminen lain tien ja
 läiden kautta antuuri tullut?

Wast. Ei ainoakana.

122. Kys. Kuinga siis nyt ihminen taita antuuri
 tulla?

Wast. Ei, jos asiasta juuri tyynni
 puhutan, hywin eläin lain iälken, wan
 oikein uskoen Jesuxen päälle Ewange-
 liumin iälken. Kuitengin niin asian ym-
 märtäin: Että hywä elämä oikean uskon,
 ja oikea usko hywän elämän kanssa ai-
 na on, ja oleman pitäkin, eroittamat-
 tomassa yhdistyksessä.

123. Kys. Mikinää siis laki olisi tarpeellinen?

Wast. Laki opetta. 1. Mitä meidän
 pitää tekemän ja jättämän. 2. Tunde-
 maan syndimme. 3. Kurittaa, ajaa ja
 pakottaa meitä lain toyttajan Christuxen
 tykö.

124. Kys. Olemmako me ihmiset kaikki syn-
 diset?

Wast. Olemma suuret syndiset, pa-
 ratkon Jesus! jotka katsannosa kymme-
 nen lain käskysanan päälle, emme ole wa-
 hemmässä kuin kymmenen tuhannen lei-
 wiskän welasa meidän Jumalamme ty-
 könä.

125. Kys. Mikä on synin palikka ja rangaistus?

Wast. Kuolema.

126. Kys.

126. Kys. Kuinga moninainen on kuolema, joka synnillä ansaitaan?

Wast. Kolminainen. 1. Aijallinen. 2. Hengellinen ja 3. Tjankaittinen.

127. Kys. Kuingas moninainen on elämä, joka synnin kautta kadotetaan?

Wast. Myöskin kolminainen. 1. Aijallinen. 2. Hengellinen. 3. Tjankaittinen.

128. Kys. Mikä on aijallinen kuolema?

Wast. Se on aijallisen elämän pois kadottaminen, sielun eron kautta ruumiista.

129. Kys. Mikä on se hengellinen kuolema?

Wast. Se on sen hengellisen elämän pois kadottaminen ihmisen eron kautta Jumalasta ja Jumalan armosta.

130. Kys. Mikä eroita siis ihmisen Jumalasta ja Jumalan armosta?

Wast. Teidän syndinne eroittawat teidän ja Jumalan toisestanne.

131. Kys. Eroittako syndi ihmisen tässä elämässä kaikkein Jumalan armosta?

Wast. Ei eroita Jumalan edelläkäyvästä, ennättävästä, kolkuttavasta, valmistavasta ja kutsuvasta armosta ennen kuin kuolemassa.

132. Kys. Mikä Jumalan armosta syndi tässä elämässä ihmisen eroittaa?

Wast. Wastauudesta synnyttävästä, wanhurskauttavasta, sisällä asuwasta ja pyhittävästä armosta.

133. **Kys.** Mikä on se ijankaikkinen kuolema?

Wast. Se on sen ijankaikkisen autuaallisen elämän poiskadottaminen ijankaikkisen eron kautta Jumalasta ja kaikesta hänen armostansa.

134. **Kys.** Mihinä tilaan ihminen tästä synnin ja kuoleman tilasta tuleman pitäis?

Wast. Armon tilaan, joka on se kolmas ihmisen tila.

135. **Kys.** Kenen amuin ja amuin kautta se pitää tapahtuman?

Wast. Jesuksen Christuksen.

136. **Kys.** Mitä Jesus merkitse?

Wast. Se nimi on yri hebrealainen sana ja merkitse suomexi sanottuna: Waspahtaja.

137. **Kys.** Mitäs nimi Christus merkitse?

Wast. Se on taas yri Gräkalainen sana ja merkitse suomexi tulkittuna, niin paljo kuin woideldu.

138. **Kys.** Onko Jesuksessa muuta kuin yri Personaa?

Wast. Ei, sillä yri on wälimies Jumalan ja syndisten wälillä.

139. **Kys.** Kuinka monda hänellä luondoa on siinä yhdeksä perijonaja?

Wast.

Wast. Eari: 1. Jumaluuden ja 2. ihmishyden luondo.

140. **Kys.** Kenellä hän Jumaluuden luonnon saanut on?

Wast. Isällä Jumalalla, josta hän on ijankaikkisudesta syntynyt.

141. **Kys.** Kenellä hän on ihmishyden luonnon ottanut?

Wast. Neitsyestä Mariasta, josta hän on aijallisesti syntynyt.

142. **Kys.** Mikä hän on Jumaluudensa luonnon puolesta?

Wast. Totinen ja täysi Jumala.

143. **Kys.** Mikä hän on ihmishydensä luonnon puolesta?

Wast. Totinen ja täysi ihminen.

144. **Kys.** Ongos hän juuri semmoisen ihminen, sielun ja ruumin kanssa, kuin me muut ihmiset?

Wast. On kaiketi, kuitengin ilman synnitä.

145. **Kys.** Pitikö hänen, niin kuin maailman vapahujan, oleman Jumalan?

Wast. Piti kaiketi.

146. **Kys.** Minkä tähden ulin?

Wast. Että hän olis woinut meidän wapahta, ja että hänen lunastusellansa olis ollut niin määrätöin sowingon woiwa, kuin oleman piti.

147. **Kys.**

147. Kys. Mitikö hänen myös oleman ihmisen?

Wast. Piti wälttämättömästi.

148. Kys. Mingätähden taas nija?

Wast. Etä hän olis tainut kärkeä ja puolla meidän edestämme, ja että myös synnin rikos ja welka samasa luonnosa olis sowitzuri ja mayeturi tullut, josa se tehtykin oli.

149. Kys. Miji Christus on woideldu?

Wast. Prophetari, ylimmäiseyi Paapixi ja Spunningari.

150. Kys. Mitkä woideldu?

Wast. Jloblijlla eli Pyhällä Hengellä.

151. Kys. Kossa woideldu?

Wast. Niinkuin jo sikiämisesansa; nijn myös sitte silmin nähtävällä tavalla hänen pyhästä kastesansa.

152. Kys. Kummango luonnon puolesta woideldu?

Wast. Ihmishydensä luonnon puolesta: woielta oli jumaluuden luondo, woidet oli Pyhä Hengi, se woideldawa oli ihmishyden luondo.

153. Kys. Kuinga moninaiseen wirkaan Christus woideldijn?

Wast. Kolminaiseen.

154. Kys. Mitkä ovat ne kolme Christusen wirkaa?

Wast. I.

Wast. 1. Prophetallinen. 2. Ylimmäis-papillinen ja 3. Kuningallinen.

155. Kys. Missä seisi hänen Prophetallinen wirkansa?

Wast. Opettamisessa ja saarnamisessa.

156. Kys. Kosta hän tätä hänen Prophetallista wirkaansa on maailmassa toimittanut ja edes seisonut?

Wast. Omassa Korkeassa Personassansa hänen lihansa päiwinä, ja kaikkina maailman aikoina hänen sanansa palveliain kautta.

157. Kys. Vieläkö hän nytkin sitä wirkaa toimittaa ja edesseis maailmassa?

Wast. Vielä totisesti Saarna-wiran palveluksen kautta, hamaan maailman loppuun asti.

158. Kys. Missä seiso Christuksen ylimmäis-papillinen wirka?

Wast. 1. Uhramisessa. 2. Esirukouksessa. 3. Siunamisessa.

159. Kys. Mitäs hän on uhrannut?

Wast. Hengensä ristin altarin päällä, Herran kaikkein fertain edestä.

160. Kys. Kestä hän rukoulle?

Wast. Täiwällistä Isänsä.

161. Kys. Kenen edestä rukoulle?

Wast. Kaikkein lunastettuinsa edestä.

162. Kys.

162. Kys. Mitä hän heille ruhoile?

Wast. Katumattomille kääntymisen aikaa ja armoa, uskovillensa uskosa pyhästä loppuun asti, ettei heidän uskonsa puuttuisi.

163. Kys. Mitä Kristus meltä sunaa?

Wast. Kaikkinaisilla hyvillä lahjoilla, niin kuin erinomattain niissä hengellisissä ja taitellisissa niin myöskin näissä maailmissakin ja ruumillisissa.

164. Kys. Mitä se paras lahja on, jolla hän meitä sunaa?

Wast. Pyhä Hengi.

165. Kys. Missä seisoo Kristuksen Kuningallinen wirta?

Wast. Hallitsemisessa.

166. Kys. Kuinga monikainen hänellä waldakunda on, josa hän hallitse?

Wastaus. Kolminainen. 1. Wotman. 2. Armon ja 3. Kunnian waldakunda.

167. Kys. Kusa hänen wotmansa waldakunda on?

Wast. Taiwaisa, maasa, helwetissäkin ja niin muodoin joka paikasa.

168. Kys. Katta siellä owat hänen alemmaisensa?

Wast. Kaikki luondokappalet, näkyvät ja näkyvätiset, perkeletkin niin helwetissä.

169. Kys.

169. Kys. Kusa hänen armo-waldakundansa on?

Wast. Mailmasa.

170. Kys. Mikä se on?

Wast. Christillinen seurakunda.

171. Kys. Kutka sielä owat hänen alammatsensa?

Wast. Kaikki seurakunnan jäsenet, hywät ja pahat, nisut ja ohdalet, lambat ja wuohet, se on: uskowaiset ja uskottomat.

172. Kys. Kusa hänen kunniansa waldakunda on?

Wast. Taiwaisa.

173. Kys. Kutka sielä owat hänen alemmatsensa?

Wast. Pyhät Engelit ja walitut sielut.

174. Kys. Millinen on Kuningaan Christuren halitus näisä waldakunnissa?

Wast. Ei mailmallinen wan hengellinen ja Jumalallinen.

175. Kys. Mitkä meidän welwollisudemme pääastallisesti owat kotsannosa kaikkein näiden Christuren wirtain päälle?

Wast. Jos Kristus on

1. Propheta joka meitä opetta, niin meidän pitää kuuleman hänen sanansa oppia ja opetusta, pyytäin niin olla hänen sanansa opin sekä kuulliat että tekiät.

(2. Jos

2. Jos Nimmäinen Pappi, joka on yhdellä uhrilla ijankaikkisesti ne täydellisesti tehnyt, jotka pyhitetään, niin meidän pitää uskomaa hänen päällensä, ja uskolla vastaanottamaan ja itsellemme omissaan hänen täydellisen sovinnonsa, maan ja ansion.

3. Jos Kuningas, joka meitä hallitse, niin meidän pitää häntä pelkäämään, kunnioittamaan ja palvelemaan sekä sydämmellä että suulla ja hänen hallitukseensa tottumaan sekä myötä - että vastoin-täymisessä.

176. Kys. Kuninga moninaisessa säädyssä ja tilassa Kristus tule meidän katseldawaksi?

Wast. Kahdessa: 1. Alendamisessä ja 2. Ylöndämisen tilassa ja säädyssä.

177. Kys. Kuningas luonnon puolesta Kristus on alettu ja yletty?

Wast. Ihmissyönsä luonnon puolesta; sillä Jumaluudensa oli hän muuttumaton, jota ei taittu aleta eikä yletä.

178. Kys. Missä seisoi hänen alendamisensa?

Wast. Siinä, että hän orjan muodon päällensä otti, ja sen alla piti peitettyinä sen hänen Jumaluudensa kunnian, joka hänessä ruumillisesti asui, niistä ettei se ollut mailmalle muuta nähtävänä, kuin niissä ihmetöissä, jotka hän teki.

179. Kys.

179. Kys. Missä seisoi hänen ylöndämisensä?

Wast. Siinä, että hän tämän orsatt muodon riisui ja pani pois pääldänsä, niin ettei hänen jumaluudensa kunnia enä ollut peitetty kätetty eikä salattu, wan ilmeinen ja julkinen koko maille.

180. Kys. Minkä tähden piti Kristus niin aletaman ja ylettämän?

Wast. Eikö Christuren pitänyt kätymän, joka ei olisi taannut tayahtua, jos ei hän olisi händänsä alendanut, ja sitte hänen kunniaansa jälleensä sisälle kätymän.

181. Kys. Missä hänen alendamisensa alkoi, ja kuinga kauwan se päälläseisoi?

Wast. Se alkoi hänen sikiämiseftänsä ja ulotui hänen hautaureensa asti.

182. Kys. Missäs alkoi hänen ylöndämisensä ja kuinga kauwan se päälläseiso?

Wast. Se alkoi hänen wirkomiseftansa haudasa elämään ja päälläseiso ian kaikkeisest.

183. Kys. Ongos meillä Christityillä meidän alendamistamme ja ylöndämistämme?

Wast. On kaiketi: Mailmas me olemma aletut, taitwaisa me tulemma y-

letyxi: Jos me täällä ynnä Christuren
kansa kärsimme, niin me siellä ynnä
hänen kansansa kunniaan tulemma.

184. Kys. Kukas on meidän vapautanut ja
lunastanut?

Wast. Jesus Kristus.

185. Kys. Mistä vapautanut?

Wast. Synnistä, kuolemasta, perke-
leen wallan alda ja helweristä.

186. Kys. Millä lunastanut?

Wast. Ei kullalla eikä hoviolla, wain
hänen pyhällä ja kalliilla werellänsä,
hänen wiattomalla pijsällänsä ja kuole-
mällänsä.

187. Kys. Ketä hän on lunastanut?

Wast. Kaikki ihmiset, nekin jotka ka-
doteturi tulewat.

188. Kys. Minkä päälle lunastanut?

Wast. Että me hänen omiensa tull-
simme ja händä ijankaikkisessa pyhydes-
sä, wiattomuudessa ja puhtaudessa pal-
welisimme.

189. Kys. Kosta nyt Jesus kaikki ihmiset on lu-
nastanut, tulewako siis kaikki ihmiset au-
tuusi?

Wast. Ei kaikki, Jesus paratkon!
wan ainoastansa harwat.

190. Kys. Mikä on siis syyn niiden kadotukseen,
jotka kadotetaan?

Wast.

Wast. Epäusko, sekä julkisempi että salaisempi, jolla he ovat ja seisovat Pyhää Hengeä vastaan.

191. **Kys.** Mitäs on sitä vastaan syh niiden autuuteen, jotka autuuri tulevat?

Wast. Usko Jesuren päälle, oli se heikombi eli wahwempi jolla he Jesusta halajawät; hänen vastaan ottawat ja itsellensä omistawat syndein anderi saamiseri, elämäri ja autuderi.

192. **Kys.** Mitä meidän uskomian pitä? Mitä on se asia, joka meidän uskottawa on?

Wast. Että Jesus minungin kadotein ja duomitun syndisen nimen omaan, on wäpahtanut synnistä, kuolemasta perkelen wallan alda ja helwetistä, ei kullalla eikä hovialla, wan hänen pyhällä ja kalliilla werellänsä, wiattomalla piinallansa ja kuolemallansa, että minä hänen omansa olisin.

193. **Kys.** Uskokos sen minun Christittyini?

Wast. Jaa! Herra minä uskott; auta minun epä- ja heikoa- uskoani!

194. **Kys.** Taidammakos mie omia woimin uskoa Jesuren päälle?

Wast. Ei kengän taida kutsuaakant Jesusta Herrari, wan Pyhän Hengen kautta: Minä uskon ja tunnustan, etten minä omasta ymmärryestäni ja

voimastani taida, niin kuin ei tulla Herran Jesuksen tykö, niin ei myöskään hänen päällensä uskoa.

195. Kys. Kuka siis se on, joka meissä uskon vaihtaa?

Wast. Pyhä Hengi.

196. Kys. Mitäs on niin Pyhän Hengen pää-wirka ja toimitus meissä?

Wast. Pyhittäminen.

197. Kys. Kukas Pyhä Hengi tätä pyhittämisen virkaa toimittaa?

Wast. Ilkonaisesti seurakunnassa ja sisällisesti ihmisten sydämiä ja mielissä.

198. Kys. Kuinka moninainen on seurakunda?

Wast. Kahtalainen: 1. Sotivainen seurakunda täällä maan päällä ja 2. Boiton seurakunda taivassa.

199. Kys. Kuinkas moninainen on se sotivainen seurakunda täällä maan päällä?

Wast. Näköihin kahtalainen: 1. Näköymätöin ja 2. Näköwäinen.

200. Kys. Mitä on se näköymätöin seurakunda?

Wast. Pyhäin ihmisten yhteys, eli se salattu Jumalan lasten joukko maailmassa.

201. Kys. Mitä on se näköwäinen seurakunda?

Wast.

Wast. Se on Christittyin ihmisten kokous ja yhteys, josta Jumalan sana oikein ja puhtasti opetetain ja Sakramentit asetuxen jälken oikein toimitetain ja ulosjaetaan.

202. Kys. Mitkä ne wälilappalet ovat joiden kautta Pyhä Hengi meitä pyhittää?

Wast. Jumalan Sana ja Sakramentit.

203. Kys. Kuinga Jumalan Sana jaetaan?

Wast. Lakiin ja Ewangeliumiin.

204. Kys. Minkä päälle Laki ja lain oppi käy?

Wast. Pyhän eldruän päälle.

205. Kys. Minkä päälle Ewangeliumi ja Ewangeliumin oppi?

Wast. Uskon päälle.

206. Kys. Mitä Sakramenti on?

Wast. Yri Pyhä toimitus, Jumalan säännöjä ja asetuxesa perustettu, josta maallisten lappaiden alla, kansa ja kautta Jumala lahjoitta ja antaa meille taimalliset armonsa tawarat.

207. Kys. Kuinga moninaiset ovat Sakramentit?

Wast. Kahतालaiset: 1. Vanhan ja 2. Uuden liiton ja Testamentin Sakramentit.

208. Kyf. Mitkä olit vanhan liiton ja Testa-
mentin Sakramentit?

Wast. Niitä oli kaksi. 1. Ymbärins
leikkaus ja 2. Väästääs lammas.

209. Kyf. Vieläkö ne meitä sitovat?

Wast. Ei lihassa, wan hengessä.

210. Kyf. Mitkäs ovat uuden liiton ja Testa-
mentin Sakramentit?

Wast. Niitä on myös kaksi. 1. Ka-
ste ja 2. Altarin Sakramenti eli Her-
ran Ehtollinen.

211. Kyf. Kuinga nyt Pyhä Hengi näiden wäli-
kappalden kautta pyhittä?

Wast. Niin muodoin, että Hän nii-
den kautta meitä. 1. Kutsu. 2. Ylös-
walaise. 3. Wastaudesta synnyttä. 4.
Wanhurskauttaa. 5. Uudistaa ja 6.
Lufe, perustaa ja wahvistaa.

212. Kyf. Kuinga Pyhä Hengi meitä kutsu?

Wast. Niin muodoin, että hän E-
wangeliumissa ilmoittaa meille sen suuren
Christuksessa walmisterun autuuden ehtol-
lisen ja waimallisesti meitä liikutta, tait-
wutta ja mielyttä tulemaan sille ehtole-
liselle.

213. Kyf. Kuinga Pyhä Hengi meitä ylös-
walaise?

Wast.

Wast. Niin muodoin, että hän kässe walkeuden pimeydestä paistaa, ja muutta meidän pimeydenme walkeudeksi, niijetteemme enä ole pimeys waa walkeus Herrasa, enämmästä ja vähemmästä mitasta.

214. Kys. Kuinga Pyhä Hengi meidän wastaudesta synnyttää?

Wast. Niin muodoin että hän wai-
tutta ja sytyttää meihin uskon Jesuren
päälle joka teke meidän uusiksi luondo
kappaleiksi Chrituresta, josta wanhat o-
wat kadonnet ja josta kaikki owat uudeksi
tulleet. Koska siis usko meistä synny,
niin mekin wastuudesta synnymme.

215. Kys. Kuinga Pyhä Hengi meitä wanhur-
skautta?

Wast. Niin muodoin, että hän an-
daa meille synnit andeksi ja omistaa meil-
le, Jesuren ansaitun Iwanhurskauden
uskosa ja uskon kautta.

216. Kys. Kuinga Pyhä Hengi meitä uudi-
staa?

Wast. Niin muodoin, että me Hä-
nen kansa waiuttamisensa avulla puh-
distamme meitämme jokapäiwä kaikesta
lihan ja hengen saastaisuudesta ja täy-
tämme pyhyttä Herran pelwosa. Ja
tämä on se meille päällepandu jokapäi-

wäinen wanhan ihmisen pois-rissuminen ja uuden ihmisen päällepukeminen.

217. Kys. Kuinga Pyhä Hengi meitä tuke, perussia ja wahwistaa?

Wast. Niin muodoin, että Hän lahjoittaa ja antaa meille enänimät ja enänimät armon woimat, joiden kautta meidän uskomme kasvaa ja meidän rakkaudemme lisäädy jalosti sekä Jumalalta että lähimmäistämme kohtan.

218. Kys. Mikä Pyhä Hengi kaikex tämän suhteen kutsutan raamatusa?

Wast. Armon Hengeri.

219. Kys. Eikö Hänä myös siellä kutsuta rukouksen Hengeri?

Wast. Niingin Hän raamatusa kutsutan.

220. Kys. Minkätähden niin?

Wast. Sentähden, ettei Hän ainoastansa opeta meitä rukoulemaan Jumalan mielen jälkeen, wan rukoule myös itse meitä ja meidän edestämme sanomattomilla huokauvilla.

221. Kys. Mikä on Rukous?

Wast. Se on nöyrä ja katumainen kanssa-puhet uskosa Jumalan kanssa kaikkein tarpeista kutoyten kanssa yhdistetty.

222. Kys. Ketä meidän pitää rukoileman?

Wast. Ainoata Jumalata.

223. Kys. Mitkä meitä pitää rukouksen kehoittaman ja herättämän?

Wast. 1. Jumalan käsky. 2. Su-paus rukouksen kuulemisesta. 3. Chris-tuksen ja Pyhäin esimerkit. 4. Kaikki-naiset omat ja muiden tarpeet ja puut-tumukset.

224. Kys. Mitä meidän pitää rukoileman?

Wast. Kaikkia meidän tarpeitamme.

225. Kys. Kuinka moninaiset ne ovat?

Wast. Kahtalaiset. 1. Hengelliset Sielun ja 2. Maailmalliset ruumiin tar-pet.

226. Kys. Kuinka meidän pitää näitä tarpeitamme Jumalalta rukoileman?

Wast. 1. Christuksen nimeen, Hänen ansionsa ja esirukouksensa päälle. 2. Bahwas uskos, ei epäillen. 3. Ratu-waisesta sydämestä. 4. Maallisia ai-na ehdolla.

227. Kys. Jos me näin rukoilemme, tuleko mei-dän rukouksemme kuulduksi?

Wast. Tule totisesti: Jos Jumala ru-kouksen kuulemisen kanssa wiihy, niin koettele Hän sillä meidän kärkeväällisyt-tämme:

tämme: Jos ei Jumala anna meille sitä, kuin me rukoilemme, niin anda Hän meille muuta, joka parempi on.

228. Kys. Mikä parempi on, rukoilla Jumalata omin sanoin eli muiden tehdyillä rukouksilla?

Wast. Niin kuin ei Jumala rukouksessa katso sanoin, wan sydämmen päälle, niin on se yhtä hyvä, rukoilla Jumalata omin sanoin, eli muiden tehdyillä rukouksilla, ainoastansa että se hengessä ja totuudessa tapahtu; Muutoin niin on tarpellinen, että Lapsille sanat suuhun pannaan ja annetaan, koska ne asialle lähetetään wan sitä ei ne tarvitse, jotka jo puhonkonstissa taitawat ja harjaundunet ovat. Niin myöskin: Etä yhteiset rukoukset kirkoissa ja huoneissa pidetään aina säädyllisemmästi jollakulla ennen kokonpannulla rukouksen muodolla; Mutta ne erinäiset ja yriinäiset kammio-hartaudet mahtawat langeta sen armon lahjan ja mitan jälkeen, kuin Jumala sihin kullestengin aneille anda.

229. Kys. Mikä kaitisa muiden tehdyissä rukouksissa se kalleihin ja paras on?

Wast. Isä meidän rukous, joka meille

meille meidän Catechismuremme opisa seliretän.

230. Kys. Kuinga moninaiset ovat ne wälikappaleet, joiden kautta Pyhä Hengi meitä pyhittä?

Wast. Kahtalaiset: 1. Jumalan ja 2. Ihmisen puoloiset.

231. Kys. Mitkä ne Jumalan puoloiset meidän autuudemme ando - wälikappaleet ovat?

Wast. 1. Jumalan sana ja 2. Sa-
kramentit.

232. Kys. Mikä se ihmisen puoloinen meidän autuudemme orto - wälikappale on?

Wastaus: Elävä usko Jesuxen päälle.

233. Kys. Kusa Jumala on meille synnissä itämeille ja syndyneille Ihmisille este ar-
monsa owen awannut?

Wast. Pyhästä Kasteesta.

234. Kys. Mikä Kasteen Sakramenti on?

Wast. Se ei ole paljas wesi, mut-
ta on wesi Jumalan käskyn suljetu,
ja hänen sanansa kanssa yhdistetty.

235. Kys. Kuka sen säätäjä ja asettaja on?

Wast. Jumala käskyns kautta Jo-
hannes Kastajan tygö.

236. Kys. Kutta kasiat ovat seurakunnassa?

Wast. Säädyllisesti seurakunnan opettajat, mutta hätätilassa jokainen kastettu Christitty.

237. Kys. Ketä kasiettaman pitää?

Wast. Kaikki ihmiset, jotka ei kastetut ole, joko ne olit ijälliset eli äskert syndynet lapses.

238. Kys. Kuinga kasiettaman?

Wast. Taikka weden priskottamisella pään päälle, taikka weteen kokonansa upottamisella, ja se kolmenhteisen Jumalan, Isän, Poijan ja Pyhän Hengen Nimeen.

239. Kys. Kuinga suuri on kasteen tarpeellisuus?

Wast. Niin suuri Christuren sanoen, että ellei joku synny wedestä ja hengestä, niin ei hän taida Jumalan waldafundaan sisälletulla.

240. Kys. Mikä hoidutus kasteesta on?

Wast. Kaste saatta ja waikutta. 1. Syndein anderi saamisen. 2. Wapahata kuolemasta ja perkeleestä ja 3. andajankaittisen elämän niille, jotka uskoivat.

241. Kys. Kuinga moninaisista kappaleista on kaste?

Wast. Mahtalaisista. 1. Maallinen ja näkyväinen ja 2. Taiwallinen ja näkymätön.

242. Kys. Mikä se maallinen ja näkyväinen kappale kastea on?

Wast. Luonnollinen, puhdas ja seloit- tamaton wesi.

243. Kys. Mikä se taiwaallinen ja näkymätön?

Wast. Jumala Pyhä Hengi.

244. Kys. Mitäs Jumalan sanasia kastea ajattelet ja sanot?

Wast. Se on niin kuin sidet, joka yhdistää weden, Hengen, ja Hengen weden kanssa Sakramenterillisesti tässä yhteen,

245. Kys. Mikä kasteella hengellinen tarkoitus ja merkitys on?

Wast. 1. Sen wanhan synnin ihmisen ja Adamin upottaminen ja kuolettaminen ja 2. Sen uuden ihmisen ylösnouseminen meissä, jokapäiväiseen kastumukseen ja elämän parannukseen kautta.

46. Kys. Mitäs kasteas luvannut olet?

Wast. Luopua pois perkelestä, kai-
sta

sta hänen menoistansa ja teoistansa, ja uskoa Jumalan, Isän, Poijan ja Pyhän Hengen päälle.

247. Kys. Mistä sinun kellok luopuman pitää, kuin sinä luomut pois perkelestä ja kaikista sen menoista ja teoista?

Wast. Paikesta syndisestä ja pahasta maailman menosta.

248. Kys. Mitäs sinä lupaat, kofkas lupaat uskoa Isän, Poijan ja Pyhän Hengen päälle?

Wast. Uskon Jesuren päälle tähtä pyhyyttä Herran velwosa, eläin, hurkasti, siwiästi ja Jumaliksesti.

249. Kys. Oletkos siis tämän sinun kastees liiton ja lupauksen uskollisesti pitänyt?

Wast. Paratkon Jumala! en ole pitänyt.

250. Kys. Ongo sinulle kasteestas mitänä lohbutus, kuin sinä kastees lupauksen ja liiton rikkonut olet?

Wast. Ei ole, jos se lupaus ja liitto rikottuna pysy ja pidetään.

251. Kys. Mitäs meidän sen rikotun kasteemme liiton kanssa pitää tekemän?

Wast. Meidän pitää sen wiipymästä uudistaman Jumalamme kanssa.

252. Kys. Mitä ja minkä kautta me sen nauti-
staa taidamme?

Wast. Totisen mielen muutoksen ja
elämän parannuksen kautta.

253. Kys. Missä tämä mielen muutos ja elämän
parannus seisoo?

Wast. Oikeassa ihmisen kääntymisessä
pahasta hyväksi.

254. Kys. Kuinka monda osa on tässä kääntymis-
essä?

Wast. Kaksi: 1. Katumus ja 2.
Usko.

255. Kys. Mitä meidän katumuseemme tarvi-
taan?

Wast. 1. Synnin tunto, että syndi
suurexi ja vltimäärän synnixi, ei ainoa-
stansa tietä, wan tutan. 2. Synnin
tunnustus Jumalan, lähimmäisen ja
Krippi Isän edessä ja 3. Synnin mu-
res ja se tosin wilpitdin ja sydämmelli-
nen kaikisa; ~~mutta~~ ei luitengan kaikille yh-
teläisessä mitasa ja määräsä yhtä raskas
ja suuri, on eroitettava kaikesta mail-
man murhesta.

256. Kys. Kuinka moninainen on usko Ihmi-
sillä?

Wast. Kahdalainen: 1. Kuollut ja
2. Elävä usko.

257. Kyf. Mitä se kuollut usko on?

Wast. Se on yri hengenodin, woimatoin ja arwutoin boofstawin tieto Jumalasta, Jesuksesta ja koko armon järjestyksestä autuuteen, semmoinen on kaikkein Nimi-Christittyin suu-luulo ja muisto - usko.

258. Kyf. Mitä se elävä usko on?

Wast. Se on yhden heränneen ja jo katomuyesansa lähes helwettia hädästyneen ja hätänydyneen syndisen isowa ja janowa halu, jolla hän tawoittaa, vastaanottaa ja omistaa Jesuksen ansion ja sownnon itsellensä syndein andexisaamisexi, elämäxi ja autuudexi.

259. Kyf. Mitä se sisältänsä pitää?

Wast. 1. Tiedon, joka on sen silmä.
2. Suostumuyen, joka on sen käsi.
3. Uskalluxen, joka on sen Sielu ja sydän.

260. Kyf. Kuinga moninainen on tällä uskolla woima katsannosa näiden. sen osain päälle?

Wast. Kolminainen: 1. Tiedolla on yri halajawa. 2. Suostumuyella yri omistawa ja 3. Uskalluxella yri tydyttävä ja rauhoittawa woima.

261. Kys. Mikä meidän pitää tietämän, jos me olemme uskoja?

Wast. Jos ei aina Pyhän Hengen todinnuksesta meidän hengessämmä, joka meille uskun on salattu ja meidän viädätetty, niin kuitengin uskon tundo-merkeistä; Sitä puuta pitäis tuttamant hänen hedelmistänsä.

262. Kys. Kuinka moninaiset ovat nämät uskon tundo-merkit?

Wast. Kolminaiset: 1. Uskon edellä käyvä merkki, joka on katumus. 2. Uskon luondo merkki, joka on isowa ja janowa halu Jesuren perään ja 3. Uskon jälkeen ja päälleseurawa merkki, joka on pyhän elämän wilpitöin ahkeroitseminen.

263. Kys. Kuinka monen lastuinen on elämä usko katsannossa hänen wäkewydensä eli mitä tansa päälle?

Wast. Kahtalainen: 1. Heikko ja 2. Wähwa usko.

264. Kys. Onko heikko usko myös oikia usko?

Wast. On kaitetti: Kullan kappale yhden heikon lapsen kädessä on yksi ja sama, kuin ikänänsä sangaringin piwosa.

265. Kys. Onkos siis se meille yhtä hyvä jos meillä on heikko eli vahva usko?

Wast. Ei suingan: Ehkä kullakin kapale lapsen piivosa on niin hyvä, kuin sangaringin kourasa, niin on se kuitenkin siellä löyhemmästä erästä ja taita siellä pikemmin päästä ja pudota pois.

266. Kys. Mikäs otis siis eroitus heikon ja vahvan uskon välillä?

Wast. Heikko usko se halaja ja katepaja sitä, mitä vahva usko nautitse: heikko usko on kaipaus ja kipeys, wan vahva usko on parahisa nautinnoisa.

267. Kys. Tämä katumus ja usko yhteen otettuna ja yhdistettynä syvissä, mihi se kutsutaan raamatusta?

Wast. Kääntymisiksi eli erämisiksi pimeydestä valkeuteen ja saatanan wallasta Jumalan tykö.

268. Kys. Kuinka moninainen on tämä kääntymys?

Wast. Kahtalainen: 1. Synnisten ensimmäinen suuri kääntymys ja 2. Armotettuun Jumalan Lasten jokapäiväinen kääntymys.

269. Kys. Onko mitään eroitusta näiden kääntymisten välillä?

Wast. Itse asian laadusta ja muodosta

Ja ei mitään eroitusta, wan ainoastansa pimeyden ja walkeuden paljouden suhteeseen.

270. Kys. Millinen eroitus siis tässä on?

Wast. Näiden edellisten kääntymys on niin kuin ylösnousemus kuolleista; wan näiden jälkimmäisten kääntymys niin kuin ylösnousemus yhdestä langemuksesta.

271. Kys. Kofka meidän pitää sen rikotun kasteemme siijon tällä tavalla, kuin sanottu on, uudistamaan?

Wast. Aina, joka aika ja jokapäiväs, erinomattain kuitengin silloin, kuin me ripille menemme.

272. Kys. Mikä rippi on?

Wast. Ripissä on kaksi kappaletta. 1. Että me murhella ja walituxella tuten tunnustamme meidän syndimme, wilpittömän aikoimuxen kanssa, lakata syndiä tekemästä ja 2. Että me sen päälle otamme sonnin päätön Rippi: Tsälda, niin kuin Jumalan suusta, ei epäillen, wan wahvast uskoen, että meidän syndimme sen kautta owat taiwaisa meille andexi annetut.

273. Kys. Kuinga moninainen Rippi on?

Wast. Kahtalainen: 1. Erityinen ja salainen ja 2. yhteinen ja julkinen rippi.

274. Kys. Mikä se erityinen ja salainen Riippi on?

Wast. Joka tapahtu erinomaisissa tunnon rasitursissa ja waiwoissa, kahden kesken. Riippi Jhsn edessä, jota ei lupa ole ilmoittaa.

275. Kys. Mikä yhteinen ja julkinen Riippi on?

Wast. Joka tapahtu joukottain monen kuullen kirkossa eli muualla.

276. Kys. Ongo Riippi-Jsällä woima ja walda, antaa syndiä anderi?

Wast. On; sillä Christus sanoi: joille te syunnit anderi annatte, niille ne owat anderi annetut, ja joille te ne pidätte, niille ne owat pidetyt.

277. Kys. Kenelle Riippi-Jsä taitaa syunnit anderi antaa?

Wast. Ei katumattomille, joille ei Jumalaksena taida anderi antaa, wan ai-noastansa katuwaisille syndisille.

278. Kys. Mikä tämä Saarna wiralle uskottu walda ja woima, antaa ja ei antaa anderi, kutsutaan?

Wast. Taiwan waldakunnan awainni.

279. Kys. Kuinga moninkaiset ne owat?

Wast. Kahतालaiset: 1. Side ja 2. p.äitö-awain.

280. Kys. Mikä side-awain on?

Wast. Se on walda ja woima, si-
toa

toa katumattomat syndiset heidän syn-
deihinsä siiri, ikuin he palajawat: Ja se
kutsutan pannari.

281. Kys. Kuinga moninainen panna on?

Wast. Kahtalainen: 1. Wähempi,
kosta hyri pahendamainen ja katumattom
syndinen suljetaan ulos ripildä ja Her-
ran Ehtolliselta, ja 2. Enämpi eli suu-
rempi kosta hyri julki Jumalatoim wis-
sein wayoitusten perältä suljetaan ulos
kaikesta seurakunnan yhteydestä.

282. Kys. Mikä päästö awain on?

Wast. Se on walda ja woima, pää-
stä ja wayaoyi julistaa katumaiset syn-
diset heidän syndeihnsä sekä rikoyista että
rangaittuyista.

283. Kys. Kosta yhdelle katumaiselle syndiselle niin
on julistettu armollinen synnin päästö ja
andexi saaminen ripistä, tarwitseko se sitte
mitään muuta?

Wast. Se tarwitse wieldä ikänänš kuin
lusouusta, kiinnitystä, wakuutusta ja wah-
wistusta synnin päästön ja andexi saa-
misen päälle.

284. Kys. Missä hän sen saada taita?

Wast. Herran korkiast kallisa Ehtol-
lisesta.

285. Kys. Mikä Herran Ehtollinen on?

Wast. Se on meidän Herran Je-
susen

syren Christuksen totinen ruumis ja veri leivän ja wiijan alla meille syöda ja juoda itse Christuksesta sääty ja asetettu.

286. Kys. Kuka sen on asettanut?

Wast. Herra Jesus Kristus.

287. Kys. Kossa Hän sen asetti?

Wast. Sinä yönä jona Hän pestettiin.

288. Kys. Kenelle hyväxi Hän sen asetti?

Wast. Ei ainoastansa opetus lapsilensa, wan myöds kaikille meille muille Christityillensä.

289. Kys. Mikä pidettäväxi?

Wast. Hänen kuolemansa muistoksi.

290. Kys. Kuinga moninaiset ovat ne nautittawat herkut Herran Ehtoollisesta?

Wast. Rabtalaiset: 1. Maalliset eli näkymäiset ja 2. Taiwaalliset eli näkymättömät.

291. Kys. Mitkä ne maalliset ja näkymäiset herkut ovat?

Wast. Leipä ja Wiiina.

292. Kys. Mitkä ne taiwaalliset ja näkymättömät herkut?

Wast. Christuksen ruumis ja veri.

293. Kys. Mikä ja millinen on meidän uskomme tunnuskuus tässä korkeasti kalliissa Herran Ehtoollisessa?

Wast.

Wast. Me uskomme ja tunnustamme:

1. Ettei Leipä ja Wiina muutu Christuksen ruumiiksi ja wereksi.

2. Ettei Leipä ja Wiina paljastans merkitse Christuksen ruumista ja werta.

Wan
3. Että me Leiwästä, Leiwän alla ja kanssa saamme ja nautitsemme, Christuksen ruumin, niin myös, että me wijnasta, Wijnan alla ja kanssa saamme ja nautitsemme, Christuksen werta: Ja sen ei ostitusti wan kokonansa.

294. Kys. Kuinga se tapahtu?

Wast. Se tapahtu totisesti niin, yhdellä meille kättämättömällä ja tutkistelemattomalla tavalla ja muodolla.

295. Kys. Kuinga moninainen on siis syöminen ja juominen Herran Ehtoollisessa?

Wast. Kolminainen: 1. Luonnollinen, joka seisoo Leiwän ja Wijnan luonnollisessa nautinnossa. 2. Hengellinen, joka tapahtu uskolla ja uskon suulla, koska me uskossa Jesuksen wastaan otamme ja itsellemme omistamme, Händä uskossa nautitsemme ja ikändänsä kuin palawan sydämen karsinasta kätlemme: Tämä syöminen ja juominen tapahtu joka aika ja joka paikassa, ja ei ainoastansa Herran

ran Ehtollisesta. ja 3. Sakramenterillinen, joka sijaa seisoo, että me Leivästä ja Wijnasta, niiden alla ja kaussa saamme, tygöimme otamme ja nautitsemme Christuksen ruumin ja weren, ja tämä ei tapahdu mualla, kuin Herran Ehtollisesta.

296. Kys. Kuninga moninaisen on yhdistys Herran Ehtollisesta?

Wast. Kolminainen: 1. Herkkuihin välillä. 2. Christuksen ja mahdollisten wierasten ja 3. Mahdollisten wierasten välillä keskenänsä.

297. Kys. Millinen on yhdistys herkkuihin välillä?

Wast. Sakramenterillinen, niin että Leivästä on Christuksen ruumin, ja Wijnasta Christuksen weren osallisuus.

298. Kys. Millinen on yhdistys Christuksen ja mahdollisten wierasten välillä?

Wast. Semmoinen raamatun mukaan on pään ja jäsenden välillä yhdessä ruumis: Rannon ja opin välillä yhdessä Wijnassa puussa. Tämän yhdistyksen sidet on elävä usko.

299. Kys. Millinen on yhdistys mahdollisten wierasten välillä keskenänsä?

Wast. Semmoinen taas raamatun tavalla puhuen, kuin on ehden Isän ja Lasten välillä yhdessä Isän huonessa: Ehden

Yhden paimenen lammasen välillä yhdellä ja samalla laitumella: Yhden E. mälinnun poikain välillä yriem sypein alla yhdessä pesässä: kaikkein jäsenden välillä keskenänsä yhdessä ja samassa ruumissa: Tämän yhdistöyksen sivet on wilpitöitä ja sydämmellinen rakkaus.

300. Kys. Kuinga moniaiset ovat Herran Ehtollisen wierat?

Wast. Rahtalaiset: 1. Kelwottomat ja mahdottomat ja 2. Kelwolliset ja mahdolliset.

301. Kys. Kuita ne kelwottomat ja mahdottomat wierat ovat?

Wast. Katumattomat ja uskottomat syndiset, jotka käywät ripillä ja Herran Ehtollisella tawan wuori, ulkokullatusta sydämmestä, niin kuin ilman mitään valmistusta niin myös ilman kaiketa hywää aikomusta, peratayens elämäntänsä.

302. Kys. Onko näillä wieralla tästä mitään woittoa eli wahingota?

Wast. Ei mitään woittoa, wan sangen suuri wahingo.

303. Kys. Mikä wahingo sijs?

Wast. He tulewat wikapöyri Chri. sityen ruumiiseen ja wereen, syöden ja juoden niin itsellensä duomion.

304. Kys. Sawatko mahdollimmatkin wierat tässä Sakramentissa Christuren ruumin ja weren Leipästä ja Wijnasta?

Wast. Sawat totisesti, ja juuri sillä he tulewat wikapdixi Christuren ruumiiseen ja wereen.

305. Kys. Kukka ne kelvolliset ja mahdolliset wierat ovat?

Wast. Katumaiset ja uskowaiset syndiiset, jotka käyväät ripillä ja Herran Ehtoollisella, ei niin kuin hengellisesti terwet, wan niin kuin sairat: Ei niin kuin rikkaat, wan niin kuin waiwaiset ja köyhät: Ei niin kuin rawitut, wan niin kuin ijowaiset ja janowaiset.

306. Kys. Onko näillä wierailta tässä mitään woittoa ja hyödytystä?

Wast. On, ja tosin sangen suuri.

307. Kys. Mikä siis woitto ja hyödytys?

Wast. He saawat tässä. 1. Hyvät luotokset sydämmeensä syndeinsä anderi saamisesta. 2. Uudet woimat heidän hengellisen uskonsa elämän päälle Christuresta ja 3. Walaiset kiinnitykset heidän toiwonsa autuuden päälle taivaisa. Lyhykäisest Lutheruyen sanoen: Heillä on tässä saatavana syndein anderi andamus, ja kusa se on, siinä on myös elämä ja autuus.

308. Kys. Kuinga usein meidän pitää käymän riippilä ja Herran Ehtolifella?

Wast. Nijn usein, kuin hätä, tarwe ja halu meitä sinne pakottaa ja wetää: Ja njin kuin meillä aina tarwet on, njin pidäis myds meillä usein halu oleman sinne mennä.

309. Kys. Millä tavalla meidän pidäis itsemme sinne valmistaman?

Wast. Yhdellä tarkalla itsemme koetelemifella.

310. Kys. Mikä meidän welvollisuudemme on sen jälkeen?

Wast. Meidän pidäis julistaman Herran Jesuyen kuolemata.

311. Kys. Kuinga pitkin ja kauwan?

Wast. Uina siihen asti, kuin Hän tule.

312. Kys. Millä tavalla julistaman?

Wast. Julistaman: 1. Sydämmellä. 2. Suulla ja 3. Elämällä.

313. Kys. Mikä on wihdoin se neljäs ja wihimeinen Jhmisen tila?

Wast. Tila kuoleman jälkeen.

314. Kys. Kuinga moninainen se on?

Wast. Kahtalainen: 1. Ijankaiikkinen elämä ja autuus taiwaisa ja 2. Ijankaiikkinen kuolema ja kadotus helwerisä.

315. Kys. Missä se ijankaiikkinen elämä ja autuus seisoo?

Wast.

Wast. Jumalan näkemisessä kaskvoista kaskvoihin, joka sisällönsä pitää.

1. Ehdellisen kaikesta pahasta pelastuksen. ja

2. Ehdellisen kaikesta hyvän kylläydestä omistamisen ja nautinnon.

316. **Kys.** Missä se ijankaittinen kuolema ja kadotus seiso?

Wast. Jumalan näkemisen ijankaittisuudessa puutoyessä, joka taas sisällönsä pitää

1. Ripeimmät kaiivot kaikesta hyvästä.

2. Katkerimmat tunnot kaikesta pahasta. Sekä sielussa että ruumissa.

317. **Kys.** Kutta siihen ijankaittiseen elämään ja autuuteen tulevat?

Wast. Jotka uskossa Jesuksen päälle kuolevat.

318. **Kys.** Kutta sitä vastaan siihen ijankaittiseen kuolemaan ja kadotukseen joutuvat?

Wast. Jotka synnissä ja epäuskossa kuolevat.

319. **Kys.** Kossas tämä tapahtu?

Wast. Sielun puolesta kohta Ihmisen kuoltua, mutta sielun ja ruumisen kanssa yhdistettynä vasta wimmertinä duonio päinänä.

320. **Kys.** Onko waltuilla taiwaisia siitä pelkoa, että

että heidän autuudellansa, ja huomituilla
helvetissä siitä toivoa, että heidän waimo-
la, jostus loppu on?

Wast. Ei mistään perustuksesta: woi
se perustus kuita meillä on uskoa että
walittuin autuus taimassa on ijankaik-
kinen, se sama perustus myös meillä
on uskoa, että huomittuin waimo, pi-
na ja kadotus helvetissä on ijankaikkinen.

Sentähden O Herra Jesu Chrille! Ann'
minun piinas pääll' täälä' oikias uskos
nukku! Suo sielun tulla sääl', Älä sen
anna hukku! Suo luuni mullasa, Siitt'
rauhas lewätä, ja sielun uskosa täälä'
tygös wedätä!

Ja kossas herättä kaikk' kuollet maa-
sta mielit, Ann' tygös ennättä ja sielun
silloin selit! Ann' iloll' äänes kuull',
ja osol' oikia tie, Suo minun tygös
Tull' ja kotia kansas wle!

Amen.

Eyhkäinen neuvo saarnan kuulustelemissesta. Eli: Kuinga yrinkertainen kansa, joka totisen Jumalan pelwon alla, mielellänsä omaistensa lisäändymistä Christillisyyden tiedosa ja Jumalisuudessa, edesautta tahto, saarnat lastensa ja palkollistensa kansa kertoa taitaa: Nijn kuin tämä asia yhden pienen kirjaisen lopulla, löytään edes, panduna joka kutsutaan: Ensimmäiset Bokstaxit Jumalan sana. Ja. Eli: Kysymyret Lapsille, joka Daniel Godeniuren nimen alla on Trykistä Stokholmisa ulosannettu Wuonna 1774.

Saarnain kuulustus.

Taita tapahtua, koska hartaasti hallulla saarnaa kullaan, ja sen alla wiitwaari oretan. 1. Walmistuksesta saarnahan. 2. Esipuheesta. 3. Itse pääasiasta eli tutkistelemuksesta osainsa kanssa. 4. Selityksestä ja 5. Päätöksestä.

Kuulusteleminen tapahtu seurawaisten Kysymysten kautta:

1. Walmistuksesta.

Mikä saarnan valmistus tänäpänä Papilla oli?

Mikä se raamatun paikka kirjoitettuna on?

Kuinga selitti hän tämän raamatun paikan?

Kuinga sowitti hän sen itse textihin?

2. Esipuhesta.

Oliko Papilla tänäpänä esipuhetta? Papeilla ei kaihin eiwoin ole esipuhetta saarnoihinsa, eikä aina saarnan valmistusta; Mutta jos se Papilla on ollut, niijn sen kuulustus tällä tapaa toimitetan.

Kuinga kuului esipuhe?

Mikä se kirjoitettuna on?

Kuinga selitti hän tämän raamatun paikan?

Kuinga sowitti hän sen itse pää-asian päälle, josta saarnattin?

3. Itse pää-asiaista eli saarnan jaosta.

Mikä oli pää-asiana, josta Pappi tänäpänä saarnais?

Kuinga moneen osaan hän saarnan jakoi?

Mikä oli ensimmäinen osa?

Mikä oli toinen osa?

Ja niijn edespäin, jos usiambi osa tule es despandawaxi, joka kuitengin harwoin tapahtu.

4. Selityksestä.

Mitä Pappi ensimmäisestä osasta sanoi?

Oliko hänellä joita kuita asian haaroja?

Kutka ne asian haarat olit?

Muistatkos jotakuta todistusta Jumalan sanasta tähän asiaan?

Kuinga selitti hän toisen osan?

Toisesta ja kolmannelta osasta tilaa myöden taitaan saarnan Eysymyset edestueda, niijn kuin ensimmäisestä osasta sanotut owat.

5. Pää.

5. Väätöyestä.

Mingä opin me tänäpänä saimme?

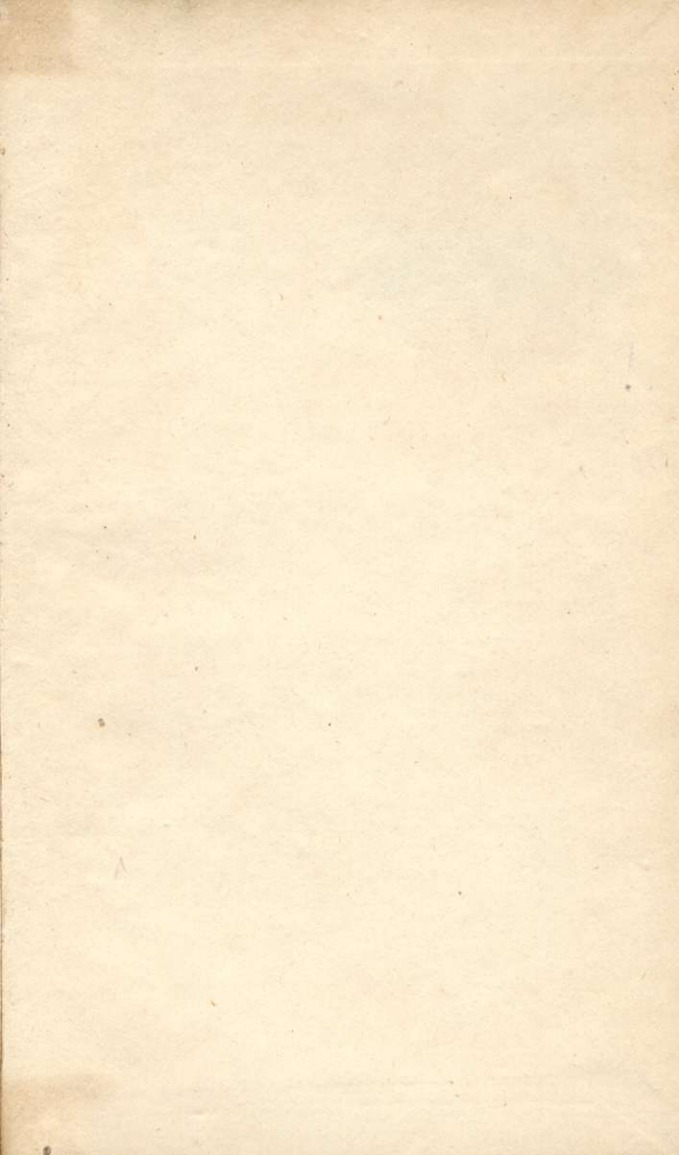
Mitkä synnit erinomattain tänäpänä nuhdeldin?

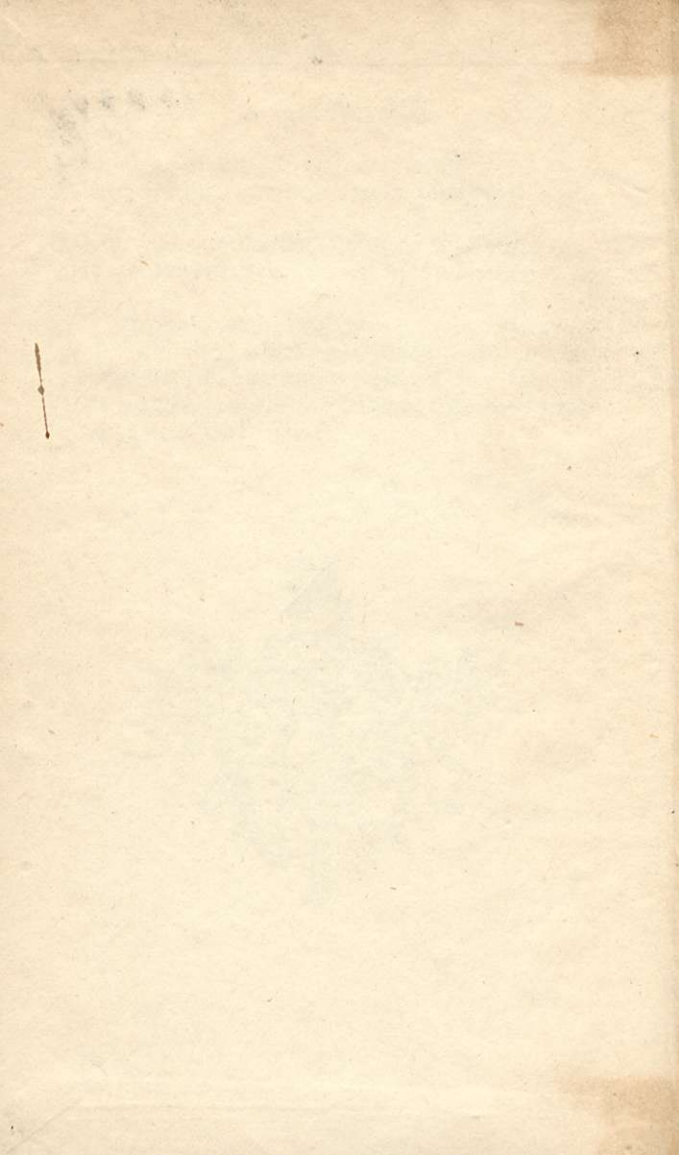
Mitkä manaus meille tänäpänä annettiin?

Mingä lohdutuksen sait ne ulkowaiset?

Jumala auttakon meitä, että me armosa ja meidän HERRANIME JESUXEN CHRISTUXEN tunnemisesa Paswaisimme, sen weren tähden, joka meidän syndeimmä anderi andamisexi ulos wusdatettu on! Amen.

315:IX, 63.

~~Hartauskirja~~
Ru. Katokismukset 1.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 100 3581

MS EX

